

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40 ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
latások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Drágaság.

Ez egy nagyon rideg, barátságatlan és rossz hangzású szó. Ki kellene valahogy irtani a szótárból a vele járó fogalommal együtt. Csak hogy nem engedi magát. Sőt napról-napra erősebben *dicatba* jön és uralkodik a legjobb családoknál is, mert hát két olyan zordon nagyhatalommal szövetekezett, mint gyomor ő felsége meg a — mézárós iparosok tisztelt testülete. Ezek közül egyik sem érti a tréfát. Fölöttébb zsarnok, parancsoló mind valamennyi és megakadályozhatatlan önkénytelenséggel hajítja rabigába azt a birodalmat, melynek százfelül megsarczott neve: *háztartás*.

A kifli kisebb, a kenyér drágább, a tej még vizesebb, mint azelőtt, a mézárós urak pedig feltűnő szorgalommal járogatnak a templomokba ájtatoskodni minden vasárnap (vagy szombaton) és aztán úgy könnyitenek lelkükön, hogy fel-emelik a hús árát egy-két krajczárral — minden hétfőn.

Ebben a műtétben elismerjük, hogy benn van a *haladás* elve, de bocsásson meg nekünk a nagy Darwin szelleme, mi inkább szeretnénk ezen a téren egy kis *visszafelé* lépést. Azért a *haladás* zászlója is vígan loboghatna. T. i. kaphatnánk a mézárószékekből az eddiginél *jobb* húst, kevesebb nyomtatékkal, — *olcsóbb* áron.

Kesernyés és kissé tán izetlen is ez a hang ezen a komoly helyen, de hát most a „drágaság“ a legaktuálisabb kérdés mindenek között és „lehetetlen nem nevetni“ azon a logikai rendszeren, a melyet a mézárószéki egyeduralom autokratái állapítottak meg maguk között ezelőt egy évtizeddel. Akkor leszállt a búza értéke meg a marháé felére. Ebből mézárószéki logikával az „következett“, hogy a hús ára *csak olyan magas maradjon*, mint

volt a 12 forintos búza és a páronként 300 forintos ökor idejében.

Ezt az eljárást úgy hitták a mézárós urak akkor, hogy „*konzervatívizmus*“. Az elvtiszteletreméltó, csak hogy nem a leves-húsban.

Nos, az ökor ökor maradt ma is. És az igen tisztelt mézárós urak is megmaradtak tán elveik mellett? Oh nem. Ma átesaptak *haladó-pártiaknak*. Miért maradnának ők el a pékek előretörékvő csapatától az árak lajtorjáján?! Hiszen azok is csak egyazon gyékényen árultak velük mindenba. Igaz, hogy most amazokat kergeti a gabona-börze árfolyama. A jámbor tinó értéke ellenben csak ott van, ahol volt.

De hát ha a petróleum megdrágul valamiképp, mi következik ebből is? Az, hogy a hús árát is emelni kell. Ha a széna, répa olcsóbb lesz, mi ebből a logika: a hús-ára *csak maradjon*.

A gazdák panaszkodnak, hogy nincs a göbölnek ára. Ergo: kevesebb hús, több nyomtató és — magasabb árak. Ez a motto.

Tréfa, ami tréfa, azért mégis csak nagyon komoly dolog ez, tessék elhinni.

Mert hiába, mi nem élünk a Marson, ahol az emberek azt a kis szénényt, légenyét, könenyét, ami a testi organizmus fűtására nap-nap után szükséges, csak egy a levegőből szíjják magukba, hanem nekünk ezt hús, tej, kenyér meg krumpli alakjában kell élveznünk.

Ezek pedig, bár nagy „költészettel“ járnak (a zsebből), igen-igen prózai dolgok és szörnyűképp józan filozófiákká teszik az asszonyainkat odahaza, kiváltképp mikor látják, hogy az uraik minden hét végén morózusabbak lesznek a házi „hiteltülpések“ miatt.

És úgy áll a dolog, tisztelt mézárós urak, hogyha önök ezen a csipetnyi kis helyen, amely

Gömörmegyének székvárosa, és amelynek fogyasztó-közönsége jobbadán beámtér meg kereskedő és iparos népségből áll, ha önök kartellbe állanak egymással, hát mi is csinálhatunk egy kis szociális ringet önökkel szemben. Valamivel kevesebbet is fogyaszthatunk az önök egyeduralmának termékeiből, s akkor, ámbátor hogy önök magasabb áron mérik is a mócsingot és rostélyost, még se igen jutnak több pénzmaghoz, mert kisebb lesz a kereslet.

Aztán van egy rémük önöknek. Ugy hívják, hogy „*fogyasztási szövetkezet*“. Persze ahhoz, hogy ezt megcsináljuk: ki kell lépünk hagyományos nembánomságunk közönyének nyúgeiből. Hanem hát ezt is megeselekesszük, ha éppen muszáj. És akkor még köszönetet is szavazunk önöknek, hogy belekényszerítettek az önvédelembe az önök abszolút zsarnoksága ellen.

Sőt akadhat olyan vállalkozó is, éppen az önök táborából (ha innét nem, hát vidékről), aki meggondolja magát és behozza a zónaárakat amaz elv alapján, hogy „jobb a sűrű krajczár, mint a ritka forint“, aztán árul olyan olcsó húst, aminek nem lesz hig a leve.

És aztán lassankint arra is rájövünk, ha egy kissé gondolkozunk, hogy az általános nyomtasztó gazdasági viszonyokon kívül és (néhány terményeknél) ezek *daczára*, micsoda mesterséges és csinált helyi okai vannak a drágaságnak minden téren. Pl. már kezdik tapasztalni az asszonyaink, hogy Rimaszombat piacza látja el élelmiszerekkel nemcsak a környékbeli északibb helyeket, hanem egyes fürdők vendéglőit is — a kofák révén.

Ezek a tiszteltreméltó matrónák pl. hetivásárok alkalmával már hajnalban a kapuknál összevásárolnak minden baromfit. Pedig ez ellen

T Á R C Z A.**A sütemény.**

Irta: SZATHMÁRY JÓZSEF.

Soha én nálam jobb férj a világon! Feleségem nem tud előlme tálni semmit, mit én kannibáli mohósággal meg ne enném! Hiába próbál bármit, én mindent szeretek. Hej, pedig mily jó tulajdonság ez! . . . Sok asszonyka sir, éjjeli jó részét könnyek között tölti s még ha alszik is, álmában Rézi néni forgatja, mert nem tudja kitalálni férje kedvezet eledelét. No, feleségem, tessék az én nem kedvezet eledelét kitalálni! Nekem minden kedvezetem, mi a tűz melől, belől, felől kijő és kitűnően ép fogaimmal megrágható. De különösen a tészta! . . . Légyen az cseh-pimasz, párna csücske, bába foga, vízi veréb, alma, szilva bundában, szegény lovag, nőszeszély, próféta-lepény, kártya, ördög pilulái, rendesillagda, stibiczek, muskacóna, szerencsen, nekem mindegy, megeszem. Oh, a tészta! Mikor bárminő alakban feltűnnek a lát-határon, már előre behunyom a szememet, begyapopotom füleimet, nem szólok, hogy élvezetem tartamát más érzékszerveimnek működése meg ne zavarja. Vakság, siketség és némaságom csak akkor ér véget, ha villám csörgése szomorúan konstatálja, hogy . . . a tál üres.

Van az asszonyoknak, nem lévén nőgyűlölő, hát megengedem, hogy a többek közt egy igen jó tulajdonságuk. Az t. i., hogy szeretik a délutánokat egymás közt most itt, majd ott, de mindig többen megmunkáltatani. Hogy mivel töltik az időt? Minek kutassuk? Hiszen azért másnakiek ők, hogy nekik is legyen egy jellemző nem-beli tulajdonságuk. Csevegnek. S hogy csevegésök tárgya rendszerint ott nem levő barátinők, arról senki sem tehet, mert hát hiszen szemtől szemben csak nem dicsérhetik egymást? S ha a férfiak egymás közt szidhatják az átkos kormányt, csak nekik is szabad szószóki gyakorlatukhoz tárgyakat keresni? Én teljes meggyőződésből mondhatom, hogyha e délutáni összejövetelkék nem volnának, se Zsuzsi, se Mari nem maradna meg a háznál, mert ő nagysága szószóki képességének naponként kiszabott megnyilatkozandó szükségessége agyon vagy elbeszélne őket. A Gondviselés ezt már Éva teremtése előtt így predestinálta a házi, de különösen a konyhai békeség végett.

Ebbe tehát minden férj boldogan belenyugszik.

De legboldogabban én! — Ennek is megvan a maga oka! . . .

Először is én öt órájában mindig elmegyek a feleségemért.

„Jaj, de jó férj! Milyen gyöngéd, figyelmes!“ dicsérnek előtte az asszonyok. — „Ha az enyém ilyen volna!“

Jó bizony, gondolom magamban, de nem azért jövök én, hogy ő nagyságát megvédelmezzem az utcán a kutyáktól: egészen mások az én okaim! . . . Rendes megkínálnak egy kis süteménnyel . . .

Másodszor. Tudni való, hogy az asszonykák, félve a meglepetéstől, az ilyen traecsokra rendszeren már előre elkészítik a süteményeket. Ezért voltam én a legboldogabb! Mert hát a készítés alkalmával rendszeren kaptam egy, két, kilencz darabkát s boldog, igen boldog voltam, éjjel kellemes álmak gyönyörködtek abban a tudatban, hogy sütemény van a háznál! . . .

Jó voltam. Így jó voltam. Segitettem a feleségemnek gombolyítani, fejteni, lérezetet huzni, ránczolni. A díja? Négy darab sütemény.

Másnap vettem neki csokoládé bobonokat. Tízszor megcsókoltam a kezét, haját. A díja? Nyolcz darab sütemény.

A harmadik nap segitettem az ezüstöt tisztítani. Krétát vakarni, szarvasbőrrel suroltam. A díja? Tizenkét darab sütemény.

Addig-addig ajánlgattam szolgálatkészégemet, míg a sütemény elfogyott. A vendégek megjöttek. Sütemény nem volt. A feleségem megfogadta, többé nem ad.

— Nem ad? — No, jó! Loptam. Ilyen pedig nem történt még nemzetségem egy tagjával sem. Isten bocsássa meg a bűnömöt, tolvajlásra vetemedtem. Tudtam, hogy hol áll. Először egy, aztán kettő, három. Ha már ennyit megettem, úgy sem lesz elég! Elköltöttem még a morzsát is.

Megjöttek a vendégek. Nem volt sütemény. Feleségem dult-fult. Én jónak tartottam hazulról elszelteni.

Egyszer hazamentem az iskolából. Bemegyek az ebédlőbe. Mint a mesebeli óriás, mikor fáradtan haza tért, bár nem látta a menekült gyermekeket, felkiáltott: — Husszagot érzek! — úgy kiáltottam én is fel, bár nem láttam érdeklődésem tárgyaeszkait: — Süteményszagot érzek!

Robantam a szekrényhez. Nincs. A sifon tetejét kutattam át. Nincs. Szétszedtem a fehérszemeket. Nincs,

nincs, de szag van! Hol lehet, hova dugta? Még a zongorát is felnyitottam, hátha ott van? Nincs. . .

Pompás gondolat! . . .

— Bodri ne! Bodrikám! Jer csak kutyukám! He, te hunczfut. Kéne sütemény? — Simogatom, veregetem házuk gondos órét. Egyszer csak az orra elkezd mozogni. Bodri hátra néz, nyugtalanodik. No, most! Beszaladgálja az egész ebédlőt, nagyokat szí, fú s egyszer csak megáll a téli kalyha előtt, bezaglász, bekaesint s bemosolyog a nyíláson.

Heuréka! Villamos gyorsasággal nyitom ki az ajtót s ime feleséges, szép, piros süteménykék pihennek ott két tálban, e hozzájuk nem méltó börtönben, megszabadítójuk után esegve.

Mondanom sem kell, hogy lassanként elfogyott.

— Kedves, — szolt néhány nap mulva feleségem, — ma vendégeim lesznek. Lesz jó sütemény. Négy óra után haza jöhetnek!

— Ma? . . . I-igen . . . Jaj, nem lehet! Igen sajnálom, konferenciát hirdetett az igazgató.

Késő, az esti órákban tértem haza. Reszkettem előre a jelenettől, mely a kalyha megsüteménytelenítéséért várakozik réám. De esodák esodája! Az én feleségem az, ki mosolyogva fogad? . . . Vajjon hát nem én ettem-e meg a süteményeket? Vagy csak álmodtam? . . . Nem szolt semmit. Ez még jobban aggasztott, mert ha az asszony hallgat, az egyiptomi álmoskönyvbe is bajt jelent s lutriszámja: 13.

Nem volt ezután sütemény sem a szekrényben, sem a kalyhában. És Isten esodája! Az összegyülekezésnél mégis mindig a legfinomabb tészta, habbal töltött kürtök képeztek az asztal legfelségesebb ekességeit. Hol tartja a feleségem ezeket? Jobban szerettem volna ismerni, mint az északi sarkot! Ujra Bodrihoz folyamodtam. Felfedezési körútjában nem talált sem ez a lusta dög, sem a szomszédék Pincsije, megehető. Ez mégis különös! Kezdtém hinni a varázslatban.

Hát egyszer kapok egy levelet. Felbontom. „Tek. Tésztaffy Kálmán ur számlájára:

Május 5-én két torta . . . 4 frt,
Május 10-én töltött kürtök, piskóta 4 „
Május 18-án mákos-patkó, kalács 3 „
Május 25-én mandola-torta, pogácsa 2 „

Summa summ. . 13 frt.

Prominczl Édi, cukrász.“

Nem eszem több süteményt!

az illetlen üzleti manipuláció ellen volna tán valami szabályrendeletünk. Ha nincs: hát lenni kell.

Szóval védekeznünk kell, már ahogy tudunk, minden erőnkkel a napról-napra türethetlenebbé váló drágaság epidémiája ellen.

Ezeknek a soroknak éppen az a céljuk, hogy felébressze a gondolkodó elmékben az önvédelem módjainak és eszközeinek kitalálására vezető eszméket és még, hogy jó korán felhívja az illetékes körök figyelmét arra a nagyon komor, ijesztő rémgondolatra: mi lesz, ha az ideirosz termés és sokféle elemi csapás miatt vármegyénk északi részén is beáll ez az eszeveszett drágaság, ami ott egyjelentőségű az inséggel, éhhalállal? . .

„Germanizáló uradalmak“ ez alatt a „Magyarország“ fővárosi lap folyó hó 17-iki számában vezércikket közöl, melyben a Koburg herceg gömői uradalma is azok között említették, melyek a vármegyét germanizálják vagy legalább is a magyarosodás folyamatát akadályozzák. Statisztikai és egyéb adatokkal bizonyítja a cikk az állítás igazságát, de csak más vármegyékben levő uradalmaknál; a Koburg hercegi uradalomból — úgy látszik — hiányoztak az adatok. Mi rögtön kaptunk egy terjedelmes cikket, mely ez állítás értékét kellően redukálja: térszűke miatt azonban a cikket most nem közölhetjük, s csupán azt tartjuk szükségesnek már most kijelenteni, hogy a „Magyarország“ fenti állítása így általánosítva legalább is merész és nem egészen felel meg a tényeknek, melyek igazolják, hogy a Koburg hercegi uradalmak tisztikarának túlyomó része a magyarosodás és nemzeti szellem terjesztésének nem akadályozója, sőt buzgó előharcosa. A germanizálásról itt szó sem lehet. Igaz, hogy anyagilag a kultura és a magyarság előrevitele érdekében általában nem áldoz az uradalom annyit, mint a mennyi módjában volna, de erkölcsi tekintetben a hazafias érzelmű uradalmi tisztikarhoz szó sem fér, s talán csak ez is valami!

A katolikus autonómiai kongresszus képviselőjét a losonczy választókerületben, — melyhez a losonczy, füleki, gácsi, kishonti és mátrai róm. kath. esperességek tartoznak — megválasztották folyó hó 14-én, a mikor a szavazatokat Losonczon összeállították. — Az eredmény ez: beadott összesen: 5469 szavazat; ebből kapott *Wenckheim* Ferencz gróf 4179-et, *Gresits* Miksa 1199-et, *Szemecz* Emil 84-et. E szerint a kongresszusi képviselő *Wenckheim* Ferencz gróf lett.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 16-án Szabó György polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott, melynek érdekes tárgysorozata szép számmal vonzotta a városi képviselőket. — A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után elnököl polgármester kegyeljes szavakkal emlékezett meg az elhunyt *Török János* városi képviselőtestületi tagról. Indítványára a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy az elhunyt emlékéért jegyzőkönyvben megörökíti és a gyászoló család előtt a képviselőtestület részvételt fejezi ki. A legutóbbi közgyűlésen megválasztott iskolaszéki tagok esküteltele után egy régóta vajdó kérdéssel foglalkozott a közgyűlés. Ez a Losoncz és Rimaszombat között létesítendő vasút ügye, melyet most a losonczyak, Kubinyi Géza orsz. képviselő és báró Baratta poltári nagybirtokos közremunkálása mellett felelevenítettek. Közlekedési és közgazdasági viszonyaink s különösen a vidék iparának fellendítése ezéjából nagyfontosságú helyi érdekű vasút létesítése mindenesetre komoly érdeklődésre és megfontolásra tarthat számot, s miután a mostani viszonyok és az időpont minden tekintetben kedvezőnek mutatkozik a terv megvalósítására, a közgyűlés hozzájárult a tanács javaslatához, mely szerint a polgármester bizatik meg azzal, hogy az érdekelt vidék kiküldöttéit s városunk képviselőtestületének több tagját és a városi mérnököt értekezletre hívja össze, melyen a vasút építésének eszméjét, kivitele módozatait alaposan megbeszéljék s a közgyűlés előtt a polgármestert az értekezlet eredményéről adjon számot.

A következő tárgy a helybeli egyesült protestans főgymnázium kérvénye volt, melyben a várostól az eddig évenként adott 880 forint segély állandó biztosítását kéri akkép, hogy ezután a város adjon évenként 800 forintot készpénzben és 112 méter tűzifát természetben. Ennek határozatilag való kimondása szükséges ahhoz, hogy a főgymnázium a fenntartásához szükséges 16.000 forint állami segélyt megkaphassa. A kérvényt a közgyűlés általában rokonszenvvel és jóindulattal fogadta, melyet még inkább fokozott a tanácsnak gondnal kidolgozott előterjesztése. A tanács városunk e kiváló fontosságú kulturintézményének kérését teljesítendőnek találta és ehhez a közgyűlés is egyértelműleg hozzájárult a tárgyalás során felmerült eszmecsere után. Az első volt *Dr. Löcherer* Tamás, ki a tárgyhöz szólott s szép beszédeben hangsúlyozta azt, hogy a főgymnázium, a művelődés és nagyfontosságú faktora nemcsak mindannyiunk javát és érdekét szolgálja, de igen sok esetben a megélhetést is előmozdítja, s meggyőződése szerint soha a város hasznosabb cizokra nem áldozott, mintha a gymnázium fenntartását anyagilag és erkölcsileg előmozdítja. Az utána szóló *ifj. Sütő* István már nem lelkesedett annyira a tanács javaslatával szemben és aggályokat támasztott az iránt, hogy szükséges-e és megfelelően fog-e felhasználni a segély, s az ügyben való határozathozatalt elhalasztani kívánja. De csakhamar megnyugtatta őt *Molnár* József, ki tartalmas felszólalásban részletezte és csaknem teljesen kimerítette a tárgyat. Ő és *Glauf* Pál világos képét nyújtották e nagyhorderejű kulturintézmény anyagi helyzetének s a Sütő István aggályait eloszlatták s elfogadásra ajánlották a tanács javaslatát, melynek lelkes szó-

szólója volt még *Nagy* Ferencz főjegyző, ki a törvény intézkedésére hivatkozva, tájékozta a közgyűlést arra nézve, hogy az ügyben határozat hozható és a halasztást nem tartja indokoltknak; beigazolta, hogy a város a kérvény kedvező elintézésével nem vállal olyan terhet, melyet a város polgársága, vagy a város pénztára megviselene, e mellett egy régi 458/1869. számú határozatában foglalt ígéretét teljesíti, mely a kis-gömői maradvány földek váltáság összegének a főgymnázium részére történt megajánlására vonatkozik. *Soós* Ferencz timár a tűzifa helyett a fa értékének kitalványozását ajánlja, de megnyugtatták, hogy a fa méterje mindig két fnt pénzértéknek fog megfelelni. A tárgy felett lefolyt eszmecsere — tartozunk ennek konstataálásával — sok részben méltó volt az ügyhöz és ennek megfelelő komoly, magas színvonalon állott, a közgyűlés, mint már említettük, elfogadta a tanács javaslatát, s a kérvényt kedvezően intézte el.

A Széchenyi-kert megüresedett műkertészi állását is betöltötte a közgyűlés, s a kert felügyeletével megbízott városi mérnökjavaslatára az eddigi művezetőt: *Michnay* Pált egyhangulag megválasztotta, miután ő képzettségét és szakértelmét eddigi működése során közmegelegedéssel beigazolta.

Végül *Nagy* Ferencz főjegyző bemutatta a közgyűlésnek a *Baksay* István elnöke alatt működött *Soós* Ferencz építész és *Szabó* Károly tagokból álló számvizsgáló-bizottság jelentését, mely szerint a számadások teljesen rendben találtak. E szerint volt a városnak mult évi bevétele: 176099 kor. 29 fillér; kiadása: 175401 kor. 14 fillér, maradvány: 698 kor. 15 fillér. A város eszelelvő vagyona: 1037742 frt 70 kr.; szanvedő vagyona: 87839 frt 28 kr.; tiszta vagyona tehát 949903 frt 42 kr. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a számadást a törvényhatóságához felterjeszteni rendelte.

Még *ifj. Sütő* István interpellálta a meg a polgármestert: van-e tudomása arról, hogy új esendő szárny-parancsnokság létesítése van tervben, nem látná-e célszerűnek a város idejekorán érdeklődni ez ügy iránt, s lépéseket tenni, hogy azt Rimaszombatot kaphassa meg. A polgármester megígérte, hogy az ügyben eljár, s annak eredményéről a közgyűlésnek jelentést tesz.

Gömörvármegye székháza.

A Budapesten megjelenő „Vállalkozók Közönlönyé“-ből átvesszük a megyei székház építésére vonatkozó következő érdekes közleményt:

„Már szinte látom a gömör-kishontvármegyei székházat, a mint esinos barokk körvonalával díszíti a mi Huszár-terünket. Nem is hittük volna, hogy a pályázaton oly szép számmal fognak építészünk résztvenni s még kevésbé reméltük, hogy az eredmény oly minden tekintetben kielégítő lesz, mint aminő tényleg lett. Igaz ugyan, hogy a mi „pályanyertesünk“ sem kerül ki azt a végzetet, a mely kivétel nélkül minden pályázónak osztályrészül jut, legyen az akár egy kis Bramante, Garnier vagy tudom is én miféle nagynevű architektus. A „Peripteros“ jellegű győztes pályaterv szerzőjének bizony csak neki kell ülnie az áttervezésnek, mert hát a helyi viszonyok nem ismerésén alapuló egyes, nekünk meg nem felelő, elrendezéseket kell igényeinknek megfelelőleg átalakítani. Egészben azonban a beérkezett legjobb terv csaknem a maga teljességében alapjául szolgálhat a végleges megépítésnek.

A *Bierbauer* István min. főmérnök, *Juraskó* Jakab kir. főmérnök és *Pitta* Lipót helybeli építészből álló bíráló-bizottságnak ugyancsak volt dolga az elbírálás nagy munkájával, a miről a hét (7) írott ívből álló bírálati jegyzőkönyv minden leírásnál élénkebb bizonyosságot tesz.

Nem célom, hogy a bírálat szövegét a maga terjedelmességében ismertessem, csupán addig, míg a sokszorosítása elkészül, rövidesen tájékoztatni akarom az eredmény felől a pályázaton résztvett építészeket, akik valamennyiének meg fogják küldeni a jegyzőkönyv másolatát.

Egyben azt hiszem, hogy e lapok t. olvasóközönsége szintén érdeklődik az eredmény iránt, a melyet az alábbi néhány sorban ismertetek.

A program a három oldal felől szabad telekre építendő kétemeletes vármegyei székház terveinek beküldését kívánta, a melyek 1:100 arányban készítve teljesen tájékoztathassák a szemlélőt a bennök kifejezésre juttatott művészi és praktikus eszmék s elrendezések iránt. Ugy a főépület, valamint az istálló, kocsiszín, tűzorségi épület stb. melléképületek összköltségére 160.000 frtot irányzott elő a vármegye; e költségösszeg keretén belül maradását részletezett költségvetés melléklésével kellett bizonyítani.

A folyó évi május 1-ével lejárt határidőre összesen 10 pályaterv érkezett be, a következő jellegűekkel:

1. „1644“,
2. „Küzdelem és haladás“,
3. „Talpra magyar“,
4. „Vörös háromszög (rajzolja)“,
5. „Bizalom az ősi erényben“,
6. „Mérnöki társa (rajzolja)“,
7. „Körben vörös pont (rajzolja)“,
8. „Exegi monumentum aereperennius“,
9. „Peripteros“.

A tízedik terv *Sándy* Gyula építésze, aki versenyen kívül küldötte be tervezetét, a melytől teljesen el kellett tekinteni, főleg azért, mert 100.000 frttal túllépi az előirányzatot.

A tervekről szivesen konstatalok, hogy jó része nem oly sablonos, mint a jeligék.

Az első három tervet formai hibák tartották távol a komoly számbavételtől. Az „1644“ és a „Küzdelem és haladás“ terv alaprajzai csak 1:200 léptékben készültek, a „Talpra magyar“ terv szerzője pedig a tetőszerkezeteket nem rajzolta a metszetekbe s nem készített tető-alaprajzot. Azonfelül mindhárom pályázó csupán átlagos költségvetést készített.

A „vörös háromszög“ jeligével pályázó terv helyiségei nem felelnek meg a kívánt méreteknek. Különösen az eléggé tetszetősen megoldott nagyterem kelne el jókora nagyobbitás. A helyiségek csoportosítása mindazonáltal egyes, a barokk stílus homlokzat nincs híján monumentális felfogásnak, a szárnyépület építészeti megoldása azonban nem sikerült.

„Bizalom az ősi erényben“. — Szimmetrikusan rendezti el az alaprajzot, a telek ferde idoma dacára derékszögűleg. Az alaprajz elrendezése némi módosítással megállhatna, a költségvetés szintén az előirányzat keretében marad, de a művészi megoldásban nincs köszönet. Nyugtalan és aránytalan az egész homlokzat.

„Mérnöki társa“. Tervező sok tépazarlással körülépítette az egész kolosszális nagy telket. Költségvetés, ennek megfelelőleg 90.000 frttal lépi túl az előirányzatot, s e túllépés fejeében ugyancsak nehezen élvezhető művészi alkotást nyújt. Homlokzata minden komolyságot nélkülöz, olyannyira, hogy az épület inkább beillenék egy budapesti körüli bérháznak, semmint középületnek. A nagyterem a homlokzat egyáltalában nem érvényesül. Egyébíránt, ha mérnök csinálta a tervet, annak eléggé jó építészeti alkotás.

A „körben vörös pont“ jeligés terv igen érdekes, bár hibái szembeötlők, a helyiségek beosztása célszerűtlen, szintegy a bolthelyiségek létesítése is, miután ki nem adhatók, a költségvetés pedig 50.000 frttal túllépi az előirányzatot. Az oldalszárnyak architektúrája egyhangu, tagozatlan, nem monumentális, de már a főhomlokzata igen eredeti és figyelemre méltó. Már én csak úgy vagyok vele, hogy mihelyt valami architektúrán édes hazánk, édes népünk díszítő motívumait látom, kétszerte jobbnak itélem, mint a minő tényleg, mert megveszteget, sőt bizonyos tiszteletet gerjeszt a bátor kísérletezés és a sablonnal való szakítás. Ez a terv azonban épen séggel nem szorul elnézésre, mert igazán ügyes a főhomlokzata, magyaros díszítéseivel és tagozásaival.

„Exegi monumentum“ stb. — Az egész rendelkezésre álló területet beépíti. Helyiségei aránytalanul nagyok és alacsonyok. A főbejárat mellett levő helyiségek sötétek; a nagyterem falai gyengék; a menyezet-szerkezetek megoldása hiányos. A költségvetés 40.000 frt túllépést tüntet fel. Mindazonáltal ez a terv a legjobb mellett leginkább állja meg helyét. Homlokzata nyugodt, jó arányú; szabadon álló faragott kő, s nem mint tervező felvetie, műkö-díszítményei még a tervező tetemesen túllépő költség-előirányzatát is nagy mértékben növelnék, de tetszetősek.

A „Peripteros“ jeligével ellátott terv szerzője elkerüli a többiek általános hibáit: a főlétséges helyiségek létesítését, azáltal pedig, hogy nem építi körül az egész telket, hanem a baloldali szárnyak csupán felét, úgy, hogy a majdan növekedő szükségletnek megfelelően a másik szárny szimmetrikusan fog elhelyezkedni a meglévőhöz képest. A tér felé álló homlokzat keskeny voltát azzal kerüli ki, hogy csupán a nagy teremnek megfelelő középső részzel jö ki a telek határai, a csatlakozással azonban tetemesen visszalép, ami által a tér is s a hátrafelé kiszélesedő telek épületének főhomlokzata is nagyobbodik. A főispán lakosztályai a baloldali szárnyon helyeztetek el az első emeleten olyformán, hogy közvetlenül közlekednek a gyűlési termekhez, amelyek (kicsiny és nagy) közös előtérrel tervezettek. Az alispán helyiségei ugyancsak az első emeleten vannak, de a jobboldali szárnyban. A nagy teremhez háromkaru nagy lépcső vezet. A jobb- és baloldali szárnyon külön lépcsők közvetítik a közlekedést. A második emeletre tervezettek — igen helyesen — az árvaszéki, számvevőségi, állam-építészeti stb. hivatalok helyiségei. Itt vannak továbbá a jegyzői hivatalok, pénztár, levéltár stb. A homlokzat tetszetős barokkstílusban készült, komoly jellegű, minden főlétséges cizfraságot kerüli, úgy, hogy a monumentális megoldással az aránylag olcsó kivitel párosul. Tervező alternatíva gyanánt mellékelte egy igen csinos század méretű görög homlokzat rajzot is. Apróbb eltéréseket nem tekintve, e tervezet nemcsak hogy legjobb az összes beérkezettek közt, hanem tényleg meg is oldja a programot s azért valóban nagy nyeresége lesz városunknak, meggyénknek egyaránt, ha e terv megvalósításra is kerül.

Ez ismertetés után, úgy hiszem, nem lephetik meg az olvasót a bíráló bizottság jelentésének kapcsán hozott közgyűlési határozat:

Első díjra a „Peripteros“, a másodikra pedig az „Exegi monumentum aere perennius“ jeligéjű pályaművet találva legméltóbbnak, az 1600 frtos első és a 800 frtos második pályadíjat e tervek szerzőinek rendeljük kiadandóknak. Minthogy azonban az első díjjal jutalmazott pályatervben saját helyi igényeinknek belső berendezés szempontjából megfelelő változtatások eszközözendők, azzal a kikötéssel tesszük folyóvá az 1600 frtot, hogy a pályaművet szerző előzetesen köteles átdolgozni s azt szabályszerű és az átdolgozásnak megfelelő költségvetéssel is ellátni.

Megbízták a székház szűkebb körű építő bizottságát, hogy a pályanyertes mű szerzőjével tárgyalásokba bocsátkozzék az iránt, hogy a tervezett megyeház netalán kiépítése esetén a művezetőséget minő javadalom mellett volna hajlandó elvállalni s e tekintetben történt megállapodását elbírálás és határozathozatalt végett a közgyűlésnek annak idején mutassa be.

A pályanyertes művek jeligés levelei felbontatván, kitűnt, hogy az első díjat *Ziegler* Géza budapesti építész, a második díjat pedig *ifj. Bobula* János budapesti építész nyerte el.

A tervek 15 napon át közszemlére tétettek ki. —
B. Á.

Értesítés. A rimaszombati községi elemi és polgári leányiskolában az 1897—98-ik tanév szeptember hó 1-én kezdődik. A beiratások 1—4-ig délelőtt 9—12-ig, délután 3—5 óráig tartanak az iskola helyiségében. A javító-, pót- és felvételi vizsgálatok szept. 4-én tartatnak meg. A tanév ünnepléses megnyitása szept. 6-án történik. Az iskola-díjak nem változtak. Tandíjmentességért folyamodhatnak azok, kik szegénységi bizonyítványt mellékelnek. Beiratás és tanszerdél nem engedtetik el. A magántanulók tartoznak az év elején beiratkozni. Vidéki növendékek, mielőtt lakásukat elfoglalnák, tartoznak azt az intézet igazgatójának beleegyezés végett bejelenteni. Rimaszombat, 1897. aug. 14. *Az igazgatóság.*

Értesítés. A rimaszombati községi elemi fiúiskolában a *javító vizsgák* folyó évi szeptember hó 1-ső napján, — az 1897—98. tanévi *beiratások* pedig szeptember hó 2., 3. és 4-ik napján az iskola helyiségében eszközöndöttek. Kívánatos, hogy a t. szülők beiratandó gyermekeikkel együtt személyesen megjelenjenek. — Az iskolaszéki határozatából: a helybeli tanulók 3 frt, a vidékiek 6 frt tandíjat s ezenfelül az iskolai alapra 1 frtot és tanszer-illetmény ezimen szintén 1 forintot tartoznak lefizetni az

igazgatónál. — A szülők és gyámok gyermekeik, illetve gyámoltjaik tandíjmentességre folyó évi szeptember hó 8-ig folyamodhatnak; a folyamodványok a közs. elemi fiú-iskola igazgatóságánál nyújtandók be. A rendes tanítás szeptember hó 6-ikán veendő kezdetét. — Az iparos tanonc-iskolában a beiratások szeptember hó 11-éig tartatnak; a rendes tanítás pedig szeptember hó 13-án kezdődik. — Kelt Rimaszombat, 1897. aug. hó 16-án. *Az igazgatóság.*

Hírek és vegyesek.

A király születésnapja. Ő Felsége születésnapjának évfordulóját városunkban is szokott módon megünnepelték. A középületekre kitűzték a nemzeti zászlókat, a r. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen *Hámos László* főispán vezetése alatt az összes megyei és azonkívül a városi s két állami hivatal tisztviselői megjelentek. Teljes díszben kivonult a m. kir. áll. mén-telep és esendőség is parancsnokuk vezetése alatt.

Wlassics miniszterről azt írja a „Rozsnyói Hiradó”, hogy egész családjával együtt a Rozsnyó melletti *Somodiba* érkezett Ivánkoviés püspök látogatására, és itt is marad néhány napig. Ezzel szemben a „Budapesti Hírlap” azt jelenti, hogy a miniszter ugyancsak most és ugyancsak az egész családjával a balatonalmádi fűrdőhelyen időzik. Ebből az látszik, hogy a kettő közül az egyik hír téves.

Örvendetes hir. Városunk és megyénk közönsége hónapok óta érthető aggodalommal és meleg érdeklődéssel kíséri a megyei és városi közélet egyik oszlopos férfiának: *Dr. Szabó Samunak* egészségi állapotát. Mint értesülünk a népszerű és közszeretben álló főorvos nehezétsége örvendetes fordulást vett, s a hatalmas szervezet legyőzte a kór erejét. Javulása most állandó, mit közönségünk bizonyára őszinte örömmel vesz tudomásul.

Műkedvelő előadás. A tiszakerületi ág. ev. polg. leányiskola javára műkedvelő előadást rendeznek f. hó 21-ikén — a szereplő személyek után itélve — Rozsnyón. Színe kerül: „Az egyetlen leány” és „Flipper és Nobbler” című vígjátékok. Az előadást tánc követi.

Művészestély Rimaszombatban. *Dankó Pista* a hírneves dalszerző, ki a tavasszal daltársulatot szervezett s ezzel az ország városait beutazta, esőtörtökön városunkba érkezik s aznap 19-én és másnap 20-án este a Három-Rózsa fedett udvari éttermében dalestélyt fog rendezni. A kiváló zeneszerzőnek, ki a Pósa-asztaltársaságnak rendes tagja s az irodalom és művészet mai legnagyobb alakjaival baráti viszonyban van, 2 hangversenyre felhívjuk ugy városi, mint vidéki intelligens közönségünk figyelmét. *Dankó Pista* előadásait a legszebb erkölcsi siker kísérte mindenütt, s így a mi közönségünknek is bizonyára magas élvezetet fog szerezni az a hangverseny, melyet a híres magyar impressario, *la* maga is számottevő művész, rendezni fog. Bővebb felvilágosítást nyújtanak a falragaszok. Az érdeklődés a hangverseny iránt nagy, s úgy halljuk, hogy intelligens hölgyközönség is készül az estélyre.

A helybeli izr. hitközség egy küldöttsége tisztelt f. hó 15-én *Dr. Cziner Miksa* hitközségi elnök vezetése mellett *Dr. Lichtschein Adolfnál*, kit a hitközség tagjainak közgyűlése tiszteletbeli elnökké választott meg. Az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot nyújtotta át a jelzett napon egy deputáció élén *Dr. Cziner Miksa* elnök lendületes, szép beszéd kíséretében, mire a kitüntetett férfin megdöbbentéssel köszönetet.

A F. M. K. E. közgyűlése. A „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” XV. évi rendes közgyűlését. Szakolcza szab. kir. városban, 1897. évi szeptember hó 11-én d. e. 11 órakor fogja megtartani. Az erre szóló meghívót — melyet lapunk szerkesztőségének is hivatalosan megküldtek. — Gróf Károlyi István, elnök. — Craus István, ügyvivő alelnök. — Dr. Gyürky Géza, helyettes ügyvivő alelnök és Lőrinczy György, központi titkár, becsátotta ki.

Villámcsapás. Nagy vihar volt kedden délután Várgede környékén. A villám Szabó László földbírtokos tulajdonát képező asztalra beleszapott s azt porig égette. A gabona biztosítva volt.

Mulatság Várgedén. Hát erről jobb volna nem írni, mert látjuk, hogy a vízkárosultak iránt — mert ezek javára rendeztetett volna a mulatság — nem valami rettenetes nagy a részvét: — vagy legalább nem szívesen áldoznak ezek javára talppal és pénzzel. Azt mondják, hogy valami formahiba történt a mulatság rendezésénél, de hát ez ránk nem tartozik, csupán azt kell sajátánál konstatálnunk, hogy a mulatság nem volt megvártható a közönség részvétlensége miatt.

Kinos jelenetnek voltak tanni e napokban Feleden az utasok. Egy anya ugyanis kiesiny gyermekével, ki majd elepedt a szomjúságtól, leszállt a vonatról s az állomás vendéglőjében egy pohár vizet adott leányának, a nagymama a podgyászszal és összes pénzkészlettel a vonaton maradt. A szegény asszony a beszállásra felhívó jelzést nem hallotta, s mikor gyermekével be akart szállni, a vonat a rajtamaradt és iszonyuan kiáltozó öreg-asszonygyal, s holmival együtt a lemaradtak szívzaggató, keserves sirása daczára elindult. Az asszonyt persze nem engedték felszállni. — Ha a régi jelzés megvolna, ilyen esetek aligha fordulnának elő.

A hús ára a mészárszékekben minden elfogadható ok nélkül hirtelen felszökött kilogrammonként négy krajczárral. Ezzel a visszatetszést keltő hírral bővebben és érdeme szerint foglalkozik mai első cikkünk Jólesik azonban konstatálnunk, hogy a mészárosok között is akadt olyan, aki nem hódolt a kartell szellemének s megmaradt árjegyzékével azon a „nívón”, amelyen előbb is volt. Magyarán szólva: *Koreny Pál* Jánosi-utca 12. szám alatt levő mészárszékeiben a marhahús ára ma is 44 kr., a borjúhús pedig 48 kr. Reméljük, hogy a többiek is csakhamar visszatérnek a statusquohoz; sőt akadnak olyanok is, akik mai cikkünk állításait azzal a meglepő elhatározással czáfalják meg, hogy náluk a hús ára nem 48, se nem 44, hanem csak 40 kr. Ezt szeretnők már olvasni!

A murányvölgyi vasut első áldozata. Jolsvárol szerencsétlen esetét közöl velünk tudósítónk F. hó 13-ikán ugyanis a déli vonat indulása előtt — tolatásnál működő mállházo munkás: Valentini János fékezni akart, azonban a fékező rud eltörtött, a szerencsétlen munkás hanyatt esett s a kocsis kereke alá került. A kocsis át ment fejt, azt iszonyuan összeroncolta, s a szegény ember nyomban kiszenvedett. A derék, beesületes munkást — felebbvalói és a jolsvaiak is nagyon szerették, s nagy részvéttel temették el f. hó 14-ikén. Fiatal övegy és négy árva siratja a szerencsétlenül járt munkást.

A csizi gyógyfürdőben a fürdővendégek száma augusztus 11-ig: 604.

Vízáradás Kokován. — mint nekünk írják — a Kokavka patak e hó 17-én délben, a hegyek közti nagy esőzés miatt annyira kiáradt, hogy a község alsó részén a kerteket előntve, jelentékeny kárt okozott. Az ár egy mellékútezan végig száguldvá, előntötte a piac felerősztét is. A bős s hullámzó patak nagy félelemben tartotta a község lakosságát.

Gyanus haláleset. Gesztétén *Balajthy László* nevű 1 1/2 éves gyermek f. hó 9-ikén az udvarban levő pocsolóyba esett s abba belefult. 10-én eltemették, azonban a bíróság beleszólt a dologba s folyó hó 17-én *Dr. Szabó Károly, Dr. Molnár Ferenc és Frits Ferenc* rimaszécsi kir. járásbíró közbenjöttével exhumáltatta a hullát. A törvényszéki boncolásnál kitént, hogy a kis gyermek halálát fuldoklás okozta.

Új műkertész. Mint lapunk más helyén közöltük, a város képviselőtestülete *Michnay Pál* műkertészt választotta meg városi kertészsé az elhunyt Wikoukál Henrik helyére. Reméljük, hogy az új műkertész, kinek működése elé jogosult várakozással tekintünk, szép tehetségét a Széchenyi-kert és közttereink állandó gondozására fogja felhasználni.

Görögországban nem görög annyi görög a menyfi görög itt földörög most egész garmadában a Csurgó melletti szabad ég alatt szervezett ideiglenes vásáresarnokban. Persze nem emberben — hanem dinnyében. A pénz esörög, a kofa menydörög és vidáman fogy a dinnye, a görög, melyet Hatvan, Tiszafüred, Csány, Eger és Isten tudna még miféle világvárosok görögjei szállítottak hozzánk, azzal a jelszóval: abezug uborka-szezon, éljen a dinnye-évd!

Táncmulatság Likéren. A likéri tisztí kasszinó ifjusága f. évi aug. hó 21-én, az „élelmezési üzlet” dísztermében saját könyvtára javára zártkörű nyári táncvigalmat rendez, melyre esinos meghívót küldött a rendezőség. A mulatság kezdete este 8 órakor.

Baleset a vonaton. Langó Béla vasuti fékező csaknem életével fizette meg folyó hó 11-én virtuskodását. A Tiszolez felől haladó vonaton ugyanis Nyústyá és Rima-Brezó között egy teherszállító kocsis magas deszkarakományára állt és a jelző zsinórral babrált. E közben nem vette észre, hogy a vonat a sodronypálya mentén épített koállványhoz közeledik, s mikor ez alatt áthaladt a vonat, az állványba egy beleütötte fejét a szerencsétlen fékező, hogy összetört koponyával, vértől borítva nyomban összeesett. A súlyos zuzódásokat szenvedett embert *Dr. Schwarz Márk* tiszolezi vasuti orvos beszállította a megyei kórházba, hol gondos ápolás alá vették.

Vigyázatlanság a cséplésnél. Évről-évre intjük az embereket, hogy milyen vézetes szerencsétlenségek okozója lehet a cséplőgépeknél való vigyázatlanság. Kívánatos volna, ha a bírák, jegyzők, tanítók szintén figyelmeztetnék különösen a szülöket, hogy gyermekeiket óvják. Most újabbán egymásután 3 baleset fordult elő a vidéken. Az egyik folyó hó 12-én *Csoltón*, hol Klimont Ferenc 9 éves gyermek a lóval húzott cséplőgépnél volt alkalmazva, s ruhája az u. n. járgány vasrudjából kiálló szögbe beakadt; a fiú elesett, a gép felesavarodott ruhájánál fogva magához kapta és bal lábát és oldalát iszonyuan összezúzta. Másnap, 13-án *Fazekas-Zsaluzsányban* ugyanez történt Talán András 11 éves iskolás fiúval, ki szintén vigyázatlansága folytán került a gépbe s ugyancsak bal lábán szenvedett súlyos zuzódásokat. Mindkét sérültet gyorsan beszállították a megyei kórházba, hol jelenleg ápolás alatt állnak. — *Ratkón* f. hó 10-ikén *Mirga György* napszámos vigyázatlansága folytán a gép bal keze fejét bekapta és két újját teljesen összeroncolta. Ezt is a kórházban ápolják.

Kövezés és — köteleítés. Lassankint mégis csak épül és szépül ez a mi kis székvárososkánk. Ezt el kell ismerni. Amellett, hogy több új ház modern formája ékesíti már itt-ott a régi utcaikat és a Hunyadi-és vasuti-utczák új vonalait: ezek az utczák idestova egyszerűesek mind be lesznek „járdásítva”. (Ad kaptalám: fásítva.) Most a Losonezy-utczának északi oldalán végzik derék mestereink a haladásnak ezt a munkáját szép, faragott, tartós kockakövekből. Aztán majd rákerül a sor a többi „szél”-utczákra is. Persze addig még sok kórházi víz lefoly a miazmákat terjesztő kiskuti esatornán!*) De hát azért mégis csak épülünk-szépülünk. Lám: a leendő Tompa-szobor helye is kezd már esinosodni. Ott a Huszár-téren a törvényszéki palota, meg a volt lakatanya elől most apránként mind felszedegetik az utcaburkolatot, időleges nagy öröme a labodák, parajok, bogáneskörök, pipacsok s egyéb délszaki növények ezreinek, melyek illetéknépen most már könnyű szerrel és nagy vígan burjánozhatnak a szabaddá lett termő talajban. Nöde majd befűtül ezeknek is az új kertész, a ki, azt hisszük, most már nemsokára elkezd a tér tervszerű parkirozását, mert hát ő tudja legjobban, hogy a fák és bokrok életében egy elveszített esztendő milyen nagy idő, és minél később kezdünk a talaj előkészítéséhez és a csemeték elültetéséhez: annál későbbben leszen abból a térből ángol kert. Igaz ugyan, hogy ezt a kérdést mi korábban is bizgatjuk, mint kellene, mert hisz még nincs itt a faültetés ideje: és később is elmondhatnánk, hogy „Ej ráérünk arra még!” De hát már a vértünkben van, hogy akkor beszéljünk, amikor éppen beszélgethetnünk van. Így egy füst alatt azt is elmondjuk, hogy vannak, akik saját fülük hallották, hogy az üres lakatanya előtt elfutó vedlett rácskerítés kidült-bedült oldalai unalmas ásitásokkal folyton így sóhajtoznak: „ugyan mi az ördögnek vagyunk mi itt csufjára a térnek, a mely ilyen gyatra és érthetetlen czéla kerítés nélkül

*) No hátha nem olyan sok, mert a kórházi bizottság remélhetőleg nemsokára tesz róla, hogy ilyen esönés panaszokat ne hangoztasson a környék érdekeltségé. Szerk.

kül szebb is volna, tágasabb is lenne”. Akik érteneek a haldokló kerítések fanyelvén, hát értsenek belőle.

A legszebb látványosság Magyarországnak ez időszerint a Budapest székes-fővárosban a „Feszty-féle magyar körképtársaság” városligeti palotájában kiállított „Krisztus a keresztján és Jeruzsálem” című óriási körkép, melynek megtekintését méltán ajánljuk a fővárosba ránduló olvasó közönségünk figyelmébe. A belépő díj ugyanannyi, mint a mult évben ugyanott kiállított „Magyarok bejövetele” körkép megtekintésénél volt: személyenként 50, csoportos s előre jelzett látogatásnál 30 kr.

A Vasárnapi Lapok József főhercegről. A „Könyves Kalmán” irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság kiadásában megjelenő Vasárnapi Lapok e heti száma oly díszes kiállításban jelent meg, milyent még Magyarországon, folyóiratban tipográfia nem produkált. — A Vasárnapi Lapok előfizetési ára egész évre 8 frt. félévre 4 frt. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, Kerepesi-ut 17.

CSARNOK.

Téli napsugár.

Irta: PAAL GYULA.

Csunya, ködös téli este volt: a fel-felsikoltó szél megrázta az ablakok üvegtábláit, s oda csapkodta rájuk a havas esőcseppeket. Benn, a gazdagon butorozott teremben, éltes úri nő pihent a chaise-longueon s merően nézte a márvány kandallóban szerző parázsokat.

Az aranykeretű tükör alatt levő malachit-asztalkán, melynek finom lábai eszményi alakzatokkal valának díszítve, gyönyörű bronz-lámpa állott; égő kanócza félig le volt csavarva mi által a rózsaszínű üveggolyón csak bágyadt fény tört keresztül, mely a helyiséget bűvészi félmályba borította.

Most hirtelen feltárlt a magas szárnyajtó s fiatal leányka lépett az urnó elé azzal a jelentéssel, hogy egy éltes úri ember várakozik az előcsarnokban s elfogadást kér ő nagyságától.

Az urnó fölemelte fejét.
— Ily késő este? — kérde csodálkozva.
— Azt mondá, — felelt a leány — hogy messze utról jön s kocsija megfeneklett a sárban.

— Nos?
— A lovak fáradtak, nem bírják tovább vonszolni a járművet, azonfelül a rúdjak is ketté törtök.

— Miféle ember az?
— Tisztességes kinézésű, őszbecsavarodott úri ember. Egy uti bőröndöt is hozott magával.

— Hogy hívják?
— Nem tudom; átakarta ugyan adni névjegytét, de az teljesen nedves volt, mivel a ruhája átázott a zivatarban.

Az urnó vállat vont.
— Vezesd a vendégszobába, — mondá némi gondolkodás után, azzal hanyagul vissza dőlt előbbi helyére.
— És ha átöltözködött...? — kockáztatá a leány.

— Nos, — válaszolt az urnó egykedvűen, — bizd tetszésére a dolgot.

A szobaleány kilépett a teremből.
Alig telt el egy óranegyed, az idegen megjelent a lak urnójé előtt.

A terem már ekkor fényárban úszott.
— Boecsásson meg asszonyom, — szolt mélyen meghajolva, — hogy ily szokatlan időben mutatom be hódolatomat.

Az urnó firkészőleg tekintett az idegenre.
— A rendkívüli körülmény — mondá komolyan -- mely önt arra készteté, hogy lakomban ideiglenes otthont keressen, kimentí késői látogatását.

A jövevény összerendezett, ugy tetszet neki, mintha e hangok a régmúlt idők ködös homályán át esengnének a fülébe, de csakhamar leküzdte elfoglaltságát.

— Asszonyom, — mondá, — én Szentmarjay Imre vagyok.

Az urnó élénken emelte föl fejét s átható szemekkel bámult a beszélőre.

— Szentmarjay...? — dadogta alig hallhatóan.
— Igen asszonyom, — folytató az idegen, — talán ismerős e név kegyed előtt?

Az urnó végig simította homlokát.
— Úgy van, — válaszolt rövid gondolkodás után, — e nevet valóban ismerem...

Az idegen közelebb lépett hozzá.
— Mióta? — kérde élénk érdeklődéssel.

Az urnó maga elé bámult.
— Körülbelül 30 év óta...

— Oh!
— Akkor még fiatal leány voltam.

A jövevény egész testében szeszketett, s benső izgatottsággal mondá:
— Istenem... hihetek-e szeméimnek?... Kegyed volna az, Amália?...!

— Én vagyok, viszonzá a urnó kipirult arczal s egymásnak nyújtották kezöket.

Az a kézszerítés pedig a mult idők emlékeinek egész sorozatát juttatta eszökbé.

— Oh asszonyom, — szakítá félbe a pillanatnyi esendét az öreg Szentmarjay, — sohasem hittem volna, hogy mi még találkoznak egymással az életben.

Az urnó elmosolyodott.
— Lássá, lássa, — mondá jóságos szelid hangon, — milyen szerencse, hogy az ön kocsija megfeneklett a sárban.

Csengetett, s a belépő szobalánynak meghagyta, hogy terítsen asztalt két személyre az ebédlöben, mikor aztán a leány eltávozott, oda fordult Szentmarjayhoz.

— Mi együtt vacsorálunk uram, addig pedig foglaljon helyet.

Leültek két egymással szemben álló támlás-székre.
— Asszonyom, — mondá Szentmarjay, — a kegyed nagylelkűsége mély halára indít. Én, mint ismeretlen jötem e házba s ime a legszívélyesebb vendégszeretetre találók.

Az urnó ajkán ismét megjelent az előbbi jóságos mosoly.

— Azt hiszem, hogy a mult emléke megérdemel némi kis áldozatot.

— Tehát emlékezik még a multra?

